

Murar väcker frihetslängtan

Oj vilken bladvändare den brittiska journalisten **Helena Merriman** har skrivit. *Tunnel 29* måste vara en av de mest spännande böcker jag har läst på många år, baserad på succépodden med samma namn från BBC. Boken är en sann historia utifrån hur tjugonio personer lyckades fly från öst till väst under Berlinmuren, tack vare ett gäng idealister i Västberlin.

Som huvudperson får vi följa Joachim Rudolf som föddes 1940 i dåvarande nazityskland under brinnande krig, och hur hans liv formas genom de upplevelser han får vara med om när hans familj flyr från sin gård i östra Tyskland när den sovjetiska armén rycker fram i slutskedet av andra världskriget.

Han berättar hur hans far försvinner efter att blivit tagen tillfånga och hur hans mamma och syster blir våldtagna av några av dessa soldater. Det fortsätter med när han får vara med om när Östtyskland (DDR) bildas 1949 och hur de folkliga protester han deltar i 1953 brutalt slås ner. Hur han som ung pojke smugglar kaffe till Västberlin och säljer för att få in lite pengar. Hur han själv lyckas fly till Västberlin 1961 några månader efter att muren började byggas. Och hur detta slutligen leder till att han lägger ner massor av tid för att planera och gräva denna tunnel för att hjälpa andra att ta sig ut från Östtyskland.

Det är en gripande berättelse som författaren har lagt ner mycket arbete på att få fram. Bland annat genom forskning i Stasis arkiv. Allt började med att hon själv ställde sig en fråga när hon bodde i Jerusalem och tillbringade timmar med att köa till gränskontrollerna för att ta sig över till Gaza eller Västbanken: Vad händer när en regering bygger en barriär som klyver en stad eller ett land i två delar? Detta ledde henne att ta reda på mer om Berlinmuren.

Trots att just den muren revs 1989 fortsätter regeringar att

bygga murar och barriärer runt om i världen. Just nu finns det fler än någonsin. Författaren räknar upp ett tjugotal, och skriver vidare:

"... tusen och åter tusen kilometer av murar som skiljer länder över hela världen från varandra och ofta för med sig vaktorn, minor, elstängsel, beväpnade fordon, nattkameror och hundar, precis som Berlinmuren."

Precis som i Berlin kommer människors frihetslängtan och överlevnadsvilja göra att tunnlar kommer att fortsätta grävas för att ta sig förbi dessa hinder.

Under nästan hela tunnelbygget fanns ett filmteam med från amerikanska NBC som gjorde en uppmärksam dokumentär av detta – *The Tunnel* – som finns att se på Youtube.

Peter Roth

Tunnel 29

Den sanna historien om den osannolika flykten under Berlinmuren

Helena Merriman

Bokförlaget Forum